

Opponensi vélemény egy diplomatervről, amelynek témája: Gyógyfürdő a Szent Imre Kórház Sósfürdő-parkjában.

Szerzője: Berényi Zsófia

Nem hiszek a véletlenekben és most örülök. Lapozom Berényi Zsófia rajzait és lassan enyhül a hétköznapiak alatt összeszedett keserű görcs a lelkemben. Jön egy ifjú építész hölgy, megnézi az általam már ezerszer látott kórházkeretet, megismerkedik a funkcióval, majd veszi a síkokat, és olyan magától értetődő lazasággal hajlítgatja őket, mint nagymama a keltésztát. A hasonlat nem öncélú, mert a végeredmény mindkét esetben ínycsiklandó. Bátor dolog egy szigorló építészről ellene menni az aktuális irányzatoknak. Nem egy tuti minimál tervvel kivonulni és dicsőíteni az egyszerűséget, a gesztustalanságot, hanem felvállalni egy támadási felületet bőven nyújtó „organikus” tömegképzést, egy vagány tervet.

Erre a helyszínre már több javaslat is született az utóbbi évtizedek alatt – magam is vétkeztem itt – és ezek egy dologban egységesek voltak: tömegüket, terecskéiket a haszonelv, a profitszellem formálta, a részleteit meg a mindent egységesre vasalni igyekvő előírásdömping.

Nos itt van most egy terv, ami csak önmagának akar megfelelni, szülei az öröm és az alkotókedv, és itt a funkció is az, ami kell, hogy legyen: töltelék. Nem akarok belemenni formai szimbólika értelmezésekbe, víz meg hullám, meg egyebek, mert ez most már itt lényegtelen, van hat hajlított betontészta és abban működik – nem is akárhogyan – egy gyógyfürdő, mindez egy kórház kertjének a szélén. Magam elé képezem a betegeket, amint a minden igyekezetünk ellenére kaszánya hangulatú kórházépületekből átbandukolnak ebbe a fénysávokkal szabdaltságot betonkölteménybe, hogy testi-lelki gyógyulást nyerjenek. A lelki tényezőért részben mi építészek vagyunk felelősek, és ezt a feladatot Berényi Zsófia kiválóan oldotta meg. Terei a belépés pillanatától kellemesen izgalmasak, a kiszolgáló helyiség csoportokból formált barikád szigorúan, funkcionálisan tökéletesen, de nem bántóan osztja meg a heterogén tér fogatot. A belső logisztikája jó, a kötelező funkcionális rend adott, talán a szaunák területe sikerült a kellemesnél szűkösebbre. A galéria kétoldali felfűzése is remekül működik, bár egy öltönyös-kosztümös mai menedzsmestert biztosan nem így képzelné el menő irodáját, de ez legyen az ő bajuk.

A tervek közül nekem a legtöbbet a keresztmetszetek mesélnek, ezekben látható legjobban a térkomponálás eredménye. Felvetődött bennem, hogy a függőleges lezárások grafikája nem érdemelt volna egy, a monotonnál izgalmasabb megfogalmazást, de ezt mint kritikát visszavonom, mert ebben a házban marad izgalom bőven. Cinikus énem súgja, hogy ezek java része már a kivitelezés idején felszínre bukna, hogy az üzemeltetés izgalmairól már ne is beszéljek (hatalmas lehűlő üvegfelületek a párás térben, alig lejtő, vízhatlannak minősített csodabeton felületek – Magyarországon ma?, stb.). Az épületgépészeti megoldásokról nem esett szó közöttünk, így csak remélni tudom, hogy a különleges helyi adottságok szerepet kaptak az energetikai tervekben, hiszen a kertben található gyógyvíz forrás nemcsak gyógyításra, hanem a hőenergia hasznosítására is alkalmas, sőt kötelez.

De vissza a lényeghez, ez a fürdő funkcionálisan jól működik, tömege, terei hallatlanul izgalmasak, szerkezetileg megoldottnak tűnik, és nagyon el tudnám képzelni a Szent Imre Kórház Sósfürdő parkjában. A tervező helyében még a meglévő tenispályákra sem lettem volna tekintettel, hiszen ennek az elitista salakfoltnak semmi keresnivalója egy kórházkertben. Inkább vitte volna végig a sávos táj és kertképzést a meglévő, illetve tervezett épületekig, így a helyszínrajzon látható mesterséges szeizmikus vonalak határozottabban emelnék ki az épület tagolását. Fontos, hogy a kórházon belüli sávok komoly funkcióval is rendelkeznek, vegyes burkolatú és felszínű rehabilitációs tréningpályák és 50 m-es(!) kiúszó medence formájában. A helyszín adottságaihoz tartozik, hogy a nyúlványszerű Sósfürdő park eredetileg a kórház tulajdon része volt, de évtizedes szokásjog alapján a környezete leválasztotta magának. A fürdő telepítése ennek a városrendezési intézkedésnek tökéletesen megfelel, de a tömegek meg-meg rugaszkodó formája emléket állít a parkért folyó küzdelemnek is. Szerintem erről a szerző nem tudhatott semmit, ez csak a közelmúlt történelmének és egy friss alkotószellem termésének véletlen összecsendülése. Bár mint említettem, nem hiszek a véletlenekben.

A diplomatervet a Tisztelt Bizottságnak feltétlenül elfogadásra javaslom.

Budapest, 2007. június 25.

Schrammel Zoltán
építész